

Lindesbergs kommun
kommun@lindesberg.se

Rektorn vid Lindeskolan 4
per.wernborg@lindesberg.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Lindeskolan 4
i Lindesbergs kommun

Tillsyn i Lindeskolan 4

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under Våren 1013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Lindeskolan 4 besöktes av Skolinspektionen den 9–11 april.

Fakta om skolan

Lindeskolan 4 är en gymnasieskola som vid besökstillfället har totalt 257 elever. Skolenheten erbjuder två nationella program; barn- och fritidsprogrammet (BF) och vård- och omsorgsprogrammet (VO). Lindeskolan erbjuder även utbildning på fyra introduktionsprogram (IM); preparandutbildning (PREP), yrkesintroduktion (YRK), individuellt alternativ (IND) och Språkin introduktion (SPR).

Skolenheten är organiserad i tre programarbetslag, ett för vardera barn- och fritidsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet samt ett programarbetslag för introduktionsprogrammen. Lindeskolan 4 delar skollokaler, viss personal samt samarbetar med Lindeskolan 1, 2 och 3. Rektorn för Lindeskolan 4 ansvarar för gymnasieskolans gemensamma verksamhet "Öppna skolan" där elever erbjuds särskilt stöd i ämnen engelska, matematik, samhällskunskap och svenska samt undervisning i svenska som andra språk.

I de dokument som Skolinspektionen begärt in inför tillsynen från Lindeskolan 4 redogörs generellt för samlade kunskapsresultat för Lindeskolan 1, 2, 3, och 4. Den nationella statistiken avser även den de fyra enheternas resultat samt specifikt de olika nationella programmen.

Av den nationella statistiken från 2012 framgår att resultaten inom BF och OP ligger under rikets resultat samt att resultaten har sjunkit de senaste fem åren:

Den genomsnittliga betygspoängen för BF är 11,6 (jfr rikets 12,8) vilket är i paritet med övriga yrkesförberedande program på Lindeskolan medan OP genomsnittliga betygspoäng är något lägre 11,1 (jfr rikets 13,3).

77 procent (jmf rikets 79 procent) av eleverna på BF och 80 procent (jmf rikets 82 procent) av eleverna på OP fullföljer utbildningen inom fyra.

65 procent av eleverna inom OP erhöll grundläggande behöriga till högskolan (jfr rikets 82 procent) andelen elever på BF som erhöll grundläggande behörighet redovisas inte då de var färre än 10 elever.

Lindeskolans kvalitetsredovisning 2011/2012 av IM:s resultat visar att 147 elever var inskrivna på IM. Cirka 30 procent av eleverna blev behöriga till nationellt program eller till programinriktat individuellt val (PRIV). De flesta av dessa elever hade gått på PREP.

Helhetsbedömning

Lindeskolan 4 nationella programs kunskapsresultat är generellt lägre än rikets och har under de senaste åren sjunkit. Skolan behöver därför intensifiera arbetet så att alla elever ska uppnå examensmålen och kunskapskraven. Det är särskilt angeläget att skolan utvecklar arbetsformer för att stimulera alla elever att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Kunskapsresultaten är inte utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete. Lärarna på BF och VO följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå men skolenheten saknar arbetsformer och forum där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat över tid och utifrån olika faktorer såsom undervisningens kvalitet på ämnes-, program- och gruppnivå. Bristen medför att rektorn inte kan ge återkoppling till lärarna och föra samtal om hur respektive program kan förbättra utbildningen i syfte att uppnå högre måluppfyllelse.

Introduktionsprogrammen är de program som har flest elever på Lindeskolan. Lärarna vid IM planerar utbildningen och följer upp kunskapsresultaten för varje enskild elev på respektive program. Skolenheten saknar dock arbetsformer för att utvärdera introduktionsprogrammets resultat på ämnes- och programnivå. Huvudmannen har beslutat om de olika introduktionsprogrammets inriktning. Planen för IM yrkesintroduktion behöver preciseras med avseende på syfte och innehåll och tydligare kopplas till specifika kurser från yrkesprogram så att utbildningens kvalitet kan utvärderas.

Sammantaget behöver rektorn för Lindeskolan 4 klargöra för lärarna hur rektorn vill arbeta för att ge lärarna pedagogisk ledning samt se till att skolenhetens kvalitetsarbete bedrivs kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet.

Eleverna vid Lindeskolan 4 ges i hög grad möjligheter till särskilt stöd. Skolan utreder elevernas behov, fattar beslut enligt författningarnas krav och vidtar relevanta åtgärder. Skolenheten har många elever som har ett annat modersmål än svenska. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven ses dock inte studiehandledning på modersmålet som en stödåtgärd. Det kan därmed finnas elever på skolan som inte erhåller det stöd de behöver och har rätt till.

Lindeskolan 4 bedriver en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de krav som författningarna ställer. De flesta brister som Skolinspektionen redovisar i detta beslut är dock brister som även framkom vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn år 2009.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vid den tidpunkt och på det sätt som anges i det övergripande kommunbeslutet.

Särskilt stöd

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan måste ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av författningarna framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. En elev skall få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Lindeskolan 4 har många elever som nyligen kommit till Sverige och som kan behöva få undervisningen förklarad för sig på sitt modersmål för att förstå ämnet. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna ses dock inte studiehundledning på modersmålet som ett särskilt stöd. Trots ett stort antal elever med annat modersmål än svenska på skolenheten finns det inte någon elev på skolan som erhåller den formen av stöd.

Rektorn måste säkerställa att studiehundledning på modersmålet erbjuds de elever som behöver det.

Författning

9 kap 9 § 2010 års gymnasieförordning

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande samt att lärarna får pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn måste ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektorn måste ansvara för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Lindeskolan består av fyra skolenheter, varje enhet leds av en rektor. Lärarna är organiserade i programarbetslag som leds av en programsamordnare. Flera av lärarna som undervisar i de gymnasiegemensamma ämnena undervisar på flera program och ibland på flera rektorsområden. Rektorn för Lindeskolan 4 träffar skolenhetens lärare en gång i månaden på arbetsplatsträffar och på programråd där rektorn träffar undervisande lärare, elevrepresentanter och programsamordnaren några gånger per termin. En gång per vecka träffar rektorn programsamordnarna. Frågor som behandlas på de gemensamma träffarna är huvudsakligen av informativ karaktär, både när de leds av programsamordnaren och av rektorn.

Tillsynen visar att det varierar i vilken omfattning lärarna uppfattar att de får pedagogisk ledning. Rektorn för Lindeskolan 4 försöker vara ute i verksamheten för att träffa elever och lärare och för att föra samtal om undervisningen och elevernas lärande. Av intervjuer framkommer dock att ämnes- och programutveckling i huvudsak bygger på enskilda lärares initiativ. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen undervisar på flera program och skolenheter. Rektorerna på de fyra enheterna ansvarar inte för att lärarnas undervisning utgår från de nationella målen, bland annat examensmål, som är relevanta för de olika programmen och enheterna. Lärarna saknar därmed kontinuerlig pedagogisk ledning i arbetet med att undervisningen och verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Lindeskolan har utarbetat gemensamma rutiner för hela gymnasieskolans kvalitetsarbete. Rutinerna består av att programarbetslagen avslutar läsåret med att följa upp årets arbete mot arbetslagets arbetsplan. Underlaget sammanställs och rapporteras till skolledningen som skriver fram en gemensam kvalitetsredovisning för gymnasieskolan som helhet som även redovisar varje skolenhets resultat. Lindeskolan 4 har därmed skapat rutiner och förutsättningar för lärarnas delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. I rutinerna saknas dock arbetsformer där rektorn tillsammans med lärarna kontinuerligt följer upp och analyserar resultat såsom till exempel elevers frånvaro, antalet åtgärdsprogram eller undervisningens kvalitet i förhållande till kunskapsresultaten på individ och gruppnivå.

Tillsynen visar vidare att rektorn och lärarna i kvalitetsarbetet inte i tillräcklig omfattning tar de nationella målen och kunskapsresultaten som utgångspunkt i analys av skolenhetens förbättringsbehov eller för planering av utvecklingsarbetet. Skolenheten har sammanställningar av kunskapsresultaten på programnivå för BF och OP men de är inte tillräckligt detaljerade för att ge underlag för att analysera skillnader mellan olika kursers, ämnens och programs kunskapsresultat. Lärarna har god uppföljning av sina ämnen och av enskilda elevers kunskapsresultat men skolenheten saknar uppföljning av elevers resultat i förhållande till undervisningens kvalitet. Vidare har skolenheten en övergripande uppföljning av IM-programmens resultat men uppföljningen är

ofullständig. Lärarna vid IM planerar utbildningen och följer upp kunskapsresultaten för varje enskild elev. Skolenheten saknar dock arbetsformer för att utvärdera introduktionsprogrammets resultat på ämnes- och programnivå. Huvudmannen har beslutat om de olika introduktionsprogrammets inriktning. Planen för IM yrkesintroduktion behöver preciseras och tydligare kopplas till yrkesprogrammets kurser så att utbildningen kan utvärderas på individ- och gruppnivå.

Lindeskolan redovisar gemensamt gymnasiet och varje skolenhets resultat på en övergripande nivå. Varje skolenhets dokumentation är inte tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på skolenhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Dokumentationen ger inte en samlad bild av utbildningens kvalitet och utvecklingsbehov och ger därmed inte förutsättningar för elevers och vårdnadshavares inflytande. Dokumentationen ger inte heller tillräckligt underlag för huvudmannens prioriteringar och insatser.

Sammantaget behöver rektorn för Lindeskolan 4 utforma sitt pedagogiska ledarskap utifrån rektorsrådets olika programs behov samt klargöra hur rektorn vill arbeta för att ge personalen kontinuerlig pedagogisk ledning och tydliggöra lärarnas och rektorns gemensamma ansvar att utveckla utbildningen. Skolenhetens kvalitetsarbete måste bedrivas kontinuerligt och systematiskt med fokus på de nationella målen, kunskapsresultaten och undervisningens kvalitet. Vidare ska dokumentationen ge en samlad bild av skolenhetens olika utbildningars kvalitet och utvecklingsbehov.

Författning

4 kap.4–6 § 2010 års skollag, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun en anmärkning.

Undervisning och lärande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ger inte elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås den ledning och stimulans de behöver för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av författningarna framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar att lärarna i alltför liten grad stärker elevernas vilja att lära och att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås får inte den ledning och stimulans som behövs för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Det

varierar mellan olika lärare och ämnen huruvida eleverna stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling och flera lärare anser att man i huvudsak fokuserar på att hjälpa eleverna att nå det lägst godkända betyget, E, på bekostnad av möjligheten att stimulera de elever som lätt når kunskapskraven att nå längre. Denna bild bekräftas även i Skolinspektionens enkätundersökning där mer än var fjärde elev anser att det stämmer inte alls eller ganska dåligt att skolarbetet stimulerar dem att lära sig mer och mer än var tredje lärare anser att det stämmer ganska dåligt att de har utrymme att ge stimulerande uppgifter till alla elever. Av den betygsdokumentation Skolinspektionen tagit del av framkommer även att det finns kurser där ingen elev nått högre betyg än det lägst godkända.

Sammantaget behöver rektorn och lärarna säkerställa att alla elever ges den ledning och stimulans de behöver för att kunna utvecklas så långt som möjligt och nå längre i sin kunskapsutveckling enligt utbildningens mål.

Författning

3 kap. 3 § skollag, Lgy 11 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan har inte rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Skolenheten har inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Anmälan till huvudmannen

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Personalens och rektorns anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt.

Av tillsynen framkommer att när personal på skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls det till rektorn. Rektorn ser till att ärendet utreds och att åtgärder vidtas. Däremot anmäler rektorn inte kränkningarna till huvudmannen.

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år för varje enskild verksamhet upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Lindeskolan 4 har en plan mot kränkande behandling som är gemensam med övriga gymnasieenheter på Lindeskolan. Planen saknar slutsatser från en aktuell kartläggning av Lindeskolan 4 behov. Slutsatser som sedan ska ligga till grund för konkreta åtgärder som ska sättas in för att förebygga kränkande behandling på Lindeskolan 4.

Det möter inga hinder att flera samverkande skolenheter upprättar en gemensam plan. Dock måste varje ingående skolenhets särskilda behov och förutsättningar tydligt framgå.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollag

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg, utredarna Helena Boëthius, Ingela Djurberg, Yvonne Hoffmann samt enhetschef Gunnar Olausson.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Christina Lindh
Utredare/Föredragande

Bilaga Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan och i förekommande fall fritidshem redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens verksamhet avseende förskola och vuxenutbildning redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).